

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdászati hetilap.

Előfizetési feltételek:

Egy évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Éveskedre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 15 krajczár.

Előzetes csopán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díjak:

Öt hasábon petitor 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr. Nyilvántartó garmond sora 20 kr. — Nagyobb és többbetűs hirdetések jutányosan csökkentetnek. — Bel- és külföldi hirdetések számára hirdetésdíjakot elfogad Hay Károly hirdetésnyelv-íróváltó irodája Budapestben, Nagyherczeg-utca, 8. szám.

A lap szellemi részére s a nyilvántartó vonatkozó mindennemű költségeinek a szerkesztőség kifizeti.

Költségek pénzsek, reklamatok, és hirdetések a kiadóhivatalnál.

A község érdemes bírójáról.

(Vége.)

Ha most tartanék egy kis szemlét azon ügytárgyak fölött, melyeket a körjegyző qualificatioval bíró körbíró végezne:

A rendelések, végzéseik öhozá érkezők: ezekben személyesen intézkednek a fogantatásukért már aztán — természetesen — felelősök volnának; de most nem a jegyző a felelős (már t. i. a rendelet végrehajtásáért) s mégis a jegyző bíró.

A bagatell ügyekben önállólag ítélne s nem úgy mint a jelen törvény szerint, hogy három ember eszo egy ember szavát képez. Hát nem vizsás helyzet ez? Felnéhen, hol minden mulasztott óra nagy veszteséget, kárt okozhat, kivált nyári időben, holmi csirkepörköre, kakasborsuért, malackoronyításért „azt mondta”-ért 8 ember vesztessze el a napot! Uram, az idő pénz s aki az idővel nem tud gazdálkodni, nem is lesz abból soha jó gazda. Ugyan miért volt az a kishitűség a bagatell törvény alkotásánál, hogy csak 20 ftig ítélhet a községbíró? Nem hiszem, hogy a törvényjavaslat készítő miniszter úr a községi bíró hatásköre megalapításánál oda ne képzelt volna hozzá a jegyzőt is siami ikernak? s még is azt tetteleste fel róluk, hogy a ki 20 ftig tud ítélni, annak talentuma semmi azin alatt fel nem hathat 50 ftig. Ha tehát önök, körjegyző uraim volna a körbírók, az egész 50 ftig való bagatellügyet bátran, szépen, okvetlenül elvégeznék. Ha, akiknek nem tetszik ítélletük most 20 ftig való tárgyalásban, felelősséget, fellebbezzen azután is 50 ftig való ítélletnek; azért bizony sem Budavára nem dölne, sem Róma nem görbed rabigába; de még is olcsóbb és gyorsabb volna ezzel is az igazságszolgáltatás.

A körbíró az adóügybe csak annyiba folya be, hogy egyikmásk községbe érkeztek megmeg vizsgálna az adófőkönyveket, naplókat, lajstromokat sat, a pontoságot ezzel is fenntartaná, s nem kellene ezen ügy miatt otthon az asztalnál folyton ülnie, hanem megfordulva itt is ott is, minden bajt, minden hibát a rend, út, egészség és szépítészeti ügyekben észre venne.

En legalább bizon hiszem, hogyha a körjegyző körbíró címmel, de kivált annak jogaival fel volna ruházva, sokkal pompásabban menne a közigazgatásügymenet mint most!

Tudom, mosolyognak egynémelyek a t. olvasóink közül ezen értekezésem fölött, ellenvetve persze azt: hogyha a körjegyzők ellen nem volna szinte panasz, mint most én a jelenlegi községbírák ellen felhoztam, akkor bizonyosan gyorsabb volna az ügymenet.

Már engedelmet kérek, nem lehet annyi panasz a körjegyzők ellen, mert azok sokkal kevesebben vannak, mint a bírák, tehát nem csak rájuk annyi, aztán nem is mindig a körjegyző az oka az ellene felhozott panaszoknak, hanem legtöbbszörre a már felhoztam azon körülmény, hogy önállólag nem rendelkezhetik körében és hogy jelenleg az adóügy annyi idejét veszi igénybe hogy egyéb ügyeit, ha megfeszül is, nem képes gyorsan elvégezni, hanem a bírákra bizza, akik aztán egy fölökön be a másikon meg kieresztik a vett utasítást, vagy éppen elrontják a féligmeddig már elvégzett ügyet.

Ha azt önök t. olvasóink úgy tudnák, mint én tudom, jegyző szomszédom előadása után, hogy mennyit mérgekedik, mennyit szenved a jegyző a bírák értelmelensége, sógor, koma iránti érdeklődése, a közjó iránt meg a legnagyobb érdeklődése miatt, nem mosolyognának azon indítványomon, hogy ne körjegyzők hanem körbírák legyenek.

Bizonyosan azt akarják most kérdezni, hogyhát akkor ki lesz a jegyző, ha a jegyzők bírákká avaszerostatának?

Ha a bíró mindazon dolgokat és ügyeket, melyek köréhez tartoznak személyesen maga végzi el, akkor a jegyzőnek nagyon kevés teendője marad, éppen az adó összeírás és adókövetés, azután a tavaszi és őszi közgyűlések a jegyzőkönv vezetése.

Ha a községben a közpolgárok között más intelligens ember nem volna, szabad óráiban és a szünnapokon a tanítók szívesen elvégeznék ezen ügyeket s a konyhára is valamit hozna nekik, hisz úgy is vékonyan vannak díjazva a szegények! A jelenlegi körbírózatot ők hűsnek.

Az adóvégrehajtás, melyet a jelenlegi bírák ugy sem eszközölnek, a körjegyzők százfélé való elfoglaltságuknál fogva pedig csak győron eszközölhetnek — kinevezett végrehajtók és a községi pénztárnokok által fogantatásitól. Már akármiként haragunk is azokra az adóvégrehajtókra, hanem a mi igaz, igaz, hogy csak önek áll legjobban a praeelés, mert még eddig kevés sógor s komájuk van. Aki nem szereti látni a végrehajtót szoross az adót, s nem is fog az neki alkalmatlankodni.

Azon netaláni ellenvetésükre a lelkező uraknak, vagy az iskolásoknak hogy a tanító nem viselhet más hivatali, megjegyzem, hogy ne féljenek attól, hogy a tanító e miatt az iskolát hanyagolva el s a tanórákat elmulasztaná, mert az semmivel sem volna több munka, mint most mennyit, ha jó harmóniában vannak a körjegyzőnek szabad óráiban segít.

A régi időkben nem lehetett itt például felhozni; mert mert hisz a régi időkben éppen olyanok voltak a községi bírák, mint most, azaz bíró úr volt a neve a jegyző meg akkor is úgy mindent tett helyette, mint most. Ezután pedig a bíró ténne mindent, a jegyző úr volna.

A szorgalmi idő alatt minden héten két szabad napja van a falusi tanítónak, t. i. csütörtök és vasárnap, szünidő pedig 4 hónapig tart, tehát ezen szünidőben folytörve elvégezné a leendő jegyzői teendőket.

A nagy apostol szent Pál szavaival fejezem be értekezésemet: „Omnia probate et quae sunt meliora tenete!”

Dorcsányi Ferencz.

Losonc 1880 június 22.

Hosszas hallgatásom óta nem egy feljegyzésem méltó esemény történt városunkban s így illő, hogy ismét igénybe vegyem e becses lapok hasábjait.

Múlt hó 20-án a munká uti diadalt városunk falai közt. Ekkor osztattak ki ugyan is a székes fehérvári országos kiállításra nyert kitüntető okmányok és érmek. Az ünnepély díszes női és férfi közönség jelenlétében fényesen sikerült. Busbak Ádám, kit a kiállítás sikeréből az orosz lány rész illet, talpraesetten szolt s nagy hatással sorkentette az iparosokat a további haladás s előhaladásra. Majd polgármesterünk tartott rövid, velős beszédet s végül ugyancsak ő adott kifejezést a közhangulatnak, elismerést s köszönetet szavazva Busbaknak a kiállítás körüli működésért. Hazánk jelen helyzetében csakugyan azoké legyen az érdemkoszorú, kik az ipar (értve a mezőgazdaságot is) felvirágzásának szülőjét hordozzák; mert ha ez (felvirág) boldogulunk, hapedig aláhanyatluk: bizony, bizony tönkre jutunk. —

Múlt hó végén mutattabé Pinkovics úr a híres Edison phonographját. A nevezett elég elmésen tudja eme „hangiróval” a közönséget mulattatni. Bár azt a hatást tette ránk, hogy nemigen járt biz ő Amerikában Edison úr házána s az angolnyelvet sem bírja, amit elhítenni szeretne. A találmány még jóformán tökéletlen s inkább csak játékszerű kinálkoxik. No de ki tudja, hová fogják tölkeletcsiteni. A gőzgépek, vasutak satöbbi is a forróvízzel tölt fázék fedelőnek fel-fel libbenéséből vették eredetüket.

Nem volt érdekesebb nap az utóbbi időben, mint június hó 13-ika. A délelőtti órákban városunk lelkes bölgyei tartották a felsőleges királynéknak védelme alatt működő „magyar országos segélyző nőegylet” főkögyületének alakuló közgyűlését. Az előkészületek már régebben folytak s a nemes és művelt lelkű Dr. Pliha Somanó vendégzeretű házána már előzőleg értekezlet tartott, a melyen miután az egyletnek néhány nőilen

férfi tagja is van (Farkas Károly, Laszly István akadályozva lévén a megjelenésben) Kishalmy F. kérészt fel jegyzőül, ki aztán ilyendű a közgyűlésen is meg választott. Általános meglegedéssel állítottott össze a 26 ügybuzgó tagból álló választmány, mely majd elnök és alelnököt is lesz hivatva választani. Részünkről melegen üdvözlőnk a főkegyelet s kívánjuk, hogy kiváló siker koronázza a gyöngéd s jótérvő kezek működését. Délután a „lap fenállását biztosító” társaság tartá közgyűlést. A társulat keletkezésének egyes phazisai a „Losonc és vidéke”-ben oly burkoltan vannak érintve, hogy ebből az olvasó alig szerezhet magának tájékozást. Az ügy lefolyása röviden ez. Arcmilit lap szerkesztője deficietl működén, a városi hatóság takarékpénztárak s más intézetekhez kívánt évi járulékokért apellálni; de mintán ennek kizihetelensége csak hamar kitűnt, a sok indítványt, ellopindítvány és értekezletnek egy meglehetősen ingatlan talajra épített „egyesület” lett eredménye, mely mintegy 30—32 tagot számlál s általában nem nagy lelkesedés mutatkozott iránta. A társulat felvirágzásához azonban most már remény költünk, mert a közgyűlés elnökül a közügyek hatalmas és kitűnő bajnokát: Pokorny Gusztávot, bizottsági tagokul Farkas Károly, Hollis Dánó és Kuncz Elekot, titkárl Draskóczy Edét s pénztárnokul Csorpy Istvánt választá meg, kik majd szerkesztői és főmunkatársai választanak. Nem akarván sem jobbra sem balra állást foglalni s nyomást gyakorolni; ezuttal csak annak kimondására szorítkozom, hogy általában egy vidéki lap csak akkor prosperálhat, ha abból az ünérdek és haszonvágy, a rokon és ellenszeny ki van zárva, s ha abban személyeskedés nem üt tanyát. E részben sok különny példaképl vebetné a „Nógrádi Lapokat” Nem tartozik a hiselgés gyöngém közé s így hátran lenyomathatja a szerkesztőség e megjegyzést, mely nem bók, hanemcsak a megérdemelt elismerés kifejezése. (Köszönjük az elismerés ezen kifejezését, részünkről azon vagyunk, hogy azt kiérdemeljük. Szerk.)

Végül ugyan, folyó hó 13-án szerencsétlő látogatásával veterán tudosunk: Dr. Pulszky Ferencz városunkat, ki a 48-as időkben kimagaslott baszák közül, ugyezólván már csak egyedül küzd és fárado a közügyek terén. Ő minderrideig megartta szellemének bámulatos rugékonyságát s társalgása és vonzó előadásával mindenkit képes meg most is elragadni. Körünkben időzésének ezuttal hivatalos ugyan, de oly jellege volt, melyet nem szokás köztudomásra hozni. Meghibtatárjai körében azonban, kik közt más meggyéből s különösen a fővárosból is számosan voltak: ez alkalommal is a szép, jó és nemes magvait hintgette! Beszédében meggyénknek s Losoncznak a civilizatio terén fényes jövőt jósolt s hivat melegen buzdította az üdvös cselekvések és önművelődésre. Majd fényes lakoma zárta be az ünnepélyt, melyen szobbnál szebb s kitűnőbbnél kitűnőbb toasztok mondaták egy a vendégek, mint a helybeliek részéről. Nem lehet említés nélkül hagynunk P. Gy-t sem, ki ez alkalomból sok olvasottság, sok tanulmány és éles logikára mutató, igen érdekes munkát olvasott fel. Másnap Dr. Pulszky Ferencz Beazterczabányára utazott s ott a „Zólyommegyei gyermekmenház” javára nagyzeretű s hozzámlító felolvasást tartott. Birjuk a kitűnő férfi szavát, hogy nemsokára körünkben is fog valamely nemes célra felolvasást tartani. Örömmel várjuk s örömmel nézünk e nagy nap elé.

Szécsény 1880 június 18.

A „Szécsény vidéki gazdasági egylet” elnöke Balás Antal urnak e hó 8-án hozám intézett s általam a „Nógrádi Lapok” 21. számában közölt nyilt levél folytán azon egyleti tagokat, kik a titkárságnál levő alakulási gyűlésben aláírt iven foglaltatnak, a szélső vett kirándulásra meghíván, május hó 13-án Balás Antal ur sípek gazdaságában a gazdasai első vándorgyűlés megartatott. Jelen voltak: Balás József, Beke Albert, Beas Mihály, Beke István, Balás László, Eger Imre, Fábán

Gyula, Gonda Bertalan, Hoffman Jakab, Hoffman Ignác, Harmos Gábor, Harmos Albert, Horváth Gábor, Horváth Pál, Krivácsy Antal, Krikovszky J. plébános, Pintér Sándor, Palkovics Endre, Pokoray Pál, Ruzinkó Antal, Tarasnyánszky István, Zádahán Ádám.

Délután 9—10 óra között egybegyűlten a gazdaság — 10 órakor kirándultunk Balás Antal ur által alkotott saját szőlőjébe, kiterjedése 20 hold, 1866 létre jött tagosításakor holdja 4000 élével méretelt, mint elárkosodott haszontalan legelőt, a mely senkinek sem kellett, Balás Antal ur elvállalta a rigólirozás nélkül egyszerű felásott gypsöldet Ecsegről hozott leg inkább fekete kadarka szőlőfaj vesszővel beültette.

Ezen nagy kiterjedésű szőlő egy szenvdéllyel épült szőlő kultúrát tüntet elő, s a tulajdonosnak tőrtetén jutalmazza is már fáradozását. — Láttunk itt 36 fajból álló szőlőskertet a legnemesebb külföldi leg inkább franciaországi fajokból, ezek a tulajdonosnak tanulmányul szolgálnak arra nézve, hogy mely faj válik be idő s talajviszonyainkhoz leghasznosabban.

Megmutatta Balás Antal ur azon területet is, melyen még szőlő területet alkotni óhajt, fekvése kitűnő, de a bazalt köréteg a talaj felületén, oly gazdagon van képviselve, hogy ennek eltávolítása majdnem lehetetlennek látszik. Balás Antal ur ezen 3—4 holdnyi területről 600 kőből követ szedtetett, ott áll most is felhalmozva, ezekbe került az előmunkálat, de a siker még nincs biztosítva.

Sípek fekvésénél a földalkatánál fogva sok szőlővel bír, hegyes, köves teteje ez uton jutalmazza leg inkább a munkát, bora igen jó. A lakosok a szőlőművelést annyira értik, hogy minden egyes szőlőtulajdonos kézen vinnélér. De hiányos a bor és pincsekezelés, melyen mulhatatlant segíteni kell.

A gabonanevelés termelése Sípeken a főnnebbi pontban érintett körülmények miatt igen fáradságos, azonban jól művelt földekben jó termést láttunk különösen rozs és árpában.

Rétje kevés van, szarvasmarha nem tenyésztetik, a sertés tenyésztés sem fizeti ki magát, csak az azon esetben, ha a kormány a szeszdótot lezáraltatná.

Erdőkezelésénél nagy haladás tapasztaltatott az eddigi 60—80 éves pagonyok helyett a cserhántási gazdaságokba lépett elöttebe s lényegesen nagyobb haszonnal fizetik az eddig szokásban volt rendszerét — a cserkérge kitérés, egyenesen Hamburgba szállítatik.

Megtekintettük a „Csókahagy” alól folyó úgynevezett „Csónapatak” elhagyatott rendetlen medrét, miáltal a község nagy károkat szenved s áradások az egész községet veszélyvel fenyegeti, ha valahol, itt mulhatatlant hasznosan lehetne a kulturmérnöki intévényt érvényesíteni, végre öttágu bizottság lett kiküldve a jövő vándorgyűlés tárgyalnak programmszerűleg leendő megállapítására.

Délután 1 órakor véget ért a gyűlés s előtérbe lépett a magyar vendégszeretet azon neme, mely azon időkre emlékeztet, midőn kedves elnökünk a háziúr, önként körülvéve nagy csinnal s gonddal ápolat virágos díszkertiébe azon gesztenyefát ültette, mely alatt 30 területű asztal körül ülők sem a napfényt sem a később néhány perczig tartó esőt nem érezték.

A gyűlésben résztvevők esti 8 órakor szótsoztoltak, magukkal vivén azon megelégedésteljes emlékeket, melyeket elölkünk tapintatos intézkedése folytán első vándor gyűlésünk mindannyink számára elővarázsolt.

A következő vándorgyűlés helyszínét a „Nógrádi Lapok” 26-ik számában közlendem.

Ruzinkó Antal,
együtt titkár.

Tolmács, 1880. jún. 22.

Tisztelt Szerkesztő úr! Hozzá vagyunk már szokva, hogy Reményfy József megyei közigazgatási bizottságtag úrtól csak vagy nagyon nagyokat, vagy nagyon kicsinyeket halljunk. Furcsábbat azonban aligha hallottunk eddig, mint midőn a legközelebbi m. k. bizottsági gyűlésen azt mondta: hogy „a körorvosok körüket 1—2 évben járják be egyszer, s hogy a fizetéseket ingyen hűzzák”.

Mi körorvosok arról nem tehetünk, hogy Reményfy úr irányunkban oly állandó és irányzatos ellenszenvvel viseltetik. Azt kell hinnünk, hogy Reményfy úr talán Priesnitz, vagy Schrott híve, vagy talán oly tartós, kitűnő egészséggel bír, hogy eddig nem volt kénytelen csekélyeséget igénybe venni; különben több méltánlással és igazságszággal szólna rólunk, kik a kevésbé gondolkodók szerint is, még sem vagyunk az emberi társadalom leghasznosalanabb tagjai. Bizonyára sokan tapasztalták már azt, hogy a lelkiismeretes orvos éppen egy rothogott bolgár életéért, mint annak környezői. Vagy mondja meg Reményfy úr, hogy főleg az alsóbb osztályokra nézve van e hivatalosabb és hathatósabb terjesztője a köznevelődésnek és felvilágosodásnak, mint éppen az orvos. Ha szerénységünk nem tiltaná

nagyon sok tájékozót mondhatnánk az orvosi életből, ha használna, de hagyjuk!

Azt hiszi Reményfy úr, hogy a kormány rothogatosan felbolondította elájában az orvosi osztályt a körorvosi intézmény behozatalával, főleg mint az némely megyében megoldva van. Az ám!

Mondja Reményfy úr: hogy a körorvosok 1—2 évben egyszer látogatják körüket. Én nem tudom honét merítette Reményfy úr ezen tapasztalását?

Én és velem mindenki úgy tudja, hogy megyénk közigazgatási szolgabírái sokkal erősebbek és pontosabbak közegeik iránt, mint hogy ezen állítást valónak vehetnők. De mit szólnának magok a községek lakosai, kelletrén fizetniük — ha fizetik még is — a keserves nyolcz krajczárokat, s a kiknek teljes tudomásunk van a körorvos kötelességeiről, ha a dolga úgy állna, mint azt Reményfy úr gondolja.

A mit a többször nevezett úrnak második állítását illeti, hogy t. i. mi ingyen hűzzük fizetésünket, ezen úr kedveséi és felvilágosítása végett elősoroljuk a kör orvos főbb teendőit: 1. minden hóban kétszer bejárja körét saját kocsiján, természetesen és legúbbnyiro csak azért, hogy megállapított, de sebébe leten tudja mikor folyó fizetésének felét czál nélkül elfizesse. 2. köteles minden 10 frtnál kevesebb adófizetőt ingyen gyógyítani. Ne mondjuk meg, hogy ki, ő tudja, hogy ki, eme censust 20 frtban akarta megállapítani. Tudja meg R. úr hogy a tis frtos megállapítás mellett is a kör orvosok körük lakosságának mintegy 60—70 százalékát ingyen gyógyítják. E ponthoz még sok illustratio férne, de minek. —

3. Közfajrányok alkalmával folyton résen kell lennünk, azokról két hetenkint jelentést és kimutatást készíteni s úgy a szolgabírói mint a járásorvosi hivatalokhoz beiktatni s ez alkalomkor a tudatlan néppel a némely község együgyű birájával vesződni, néki a szükségességeket többször megmagyarázni, terkeuségre ösztönözni.

4. A himlő oltást csekély díjért — tőmérdek akadály, baj és előítélettel küzdve teljesíteni.

5. A községészségügybe vágó rendőri ügyeket kezelni, bonczolásokot akárhánszor 5 fokú hidegben, esetleg erdőben is végezni. Otthon minden harmadik után nyerendő csekélyeséget halott vizsgálatai eszközölni. Alkalmilag tolonczokat vizsgálni.

6. Az egészségügyi és népesedési viszonyokról negyedévenként jelentéseket tenni, stb.

Mind ezek után bátrak vagyunk kérdezni R. urat, hogy tehát csakugyan ingyen hűzzük e ama a néptől sokszor megátkozott keserves fizetésünket, melyből a törökországban divó szokás szerint némelyikünknek máris több mint egy évi hátrálódás követelése van a községeknek?

Kérjük alázattal R. urat, ha már annyira gyomrába vagyunk is, legalább ne szóljon annyi rozakarrattal s oly általánosághban rólunk, hanem hathatós betolyásával igyekezzék inkább sanyarú sorsunkon — a község érdekében is — segíteni; mert mondja meg kérem, mily munkakedvvel, mily szenvdéllyel végzünk kötelességünket, midőn a lelkiismeretesen végzett munka s annak méltánlása közt ilyen a viszonyosság. Tessék elbinni, hogy körülünk főleg a kik családi érdekeiket szívükön hordják többen, már is azon gondolkodnak, hogy odahagyják eme sem nem tisztességes, sem pedig becsületes kenyeret nem adó állomásukat.

A sértési vágy legcsekélyebb szándoka nélkül kénytelenek voltunk mindezeket elmondani, részint — mert erre R. úr által provokálnak véltük magunkat, részint pedig hogy lássa és tudja, a melyen tisztolt olvasó község, hogy milyen a körorvos élete.)*

Perényi Gábor,
részlegi kör-orvos.

Esperességi közgyűlés B-Gyarmaton

(Június hó 17-án)

A szokásos isteni tisztelet után, melyen Bartholomeidesz Gyula alesperes úr emelkedett egyházi beszédet mondott, — a közgyűlés pont 9 órakor megnyitottatott Veres Pál felügyelő úr által. Az előki beszéd, mely így tartalmára, mint formájára nézve clarsicusnak mondható, főkép a maskovai papválasztásra terjedt ki, az esperesek által követett eljárást mintegy indokolva óhajtanodnak találja, hogy az esperesség tiltakozzék azon nyilvánosságra hozott czikk ellen, mely a maskovai papválasztásra vonatkozó superintendens körlevelet hideg cinizmussal megtámadta s nyilvános bírálat alá

*) Reményfy úr, mint a községek egyik ellenőrző veteránja, interpellációjában csupán azon körorvosokat érintette, kik nem felelnek meg kötelességeiknek, s ezekhez Perényi úr bizonyára nem tartozik. Az általa megtett ellenőrzési indítvány a derék és kötelességeiket híven teljesítő körorvosoknak csak előnyére fog válni. Azért ezen interpellációt nem lehet egészen úgy magyarázni, mint azt az igen tisztelt orvos úr ügybizottságának értekezésében magyarázza. Kérem, az ellenőrzés seha és semmi intézménynek nem ártott.

vette, maga részéről pedig a czikk írója ellen rosszallást fejezi ki. Szerint, minden biztosíték az egyház szavazatában feltálálható, ezen forumok az illetékesek arra, hogy bármely ügy az egyház törvények értelmében békésen elintéztessék s az egyház tisztviselői, kik nehéz feladatokat minden jutalom nélkül teljesítik, nem érdemlik azt meg, hogy nem rossz akaratú eljárásokért pellengérré állítsanak a nyilvánosság előtt. A beszéd, mint mindig, megtette a maga hatását, mert a szavak a veterán felügyelő szellemi ihletességéről tanuskodtak, s a szónok ezzel az egyházi intézményekhez való hazafias és tántoríthatlan ragaszkodásának adta újabb bizonyítékát. A remek beszéd után a felügyelőt megjelensztek a a beszédet jegyzőkönyvbe felvételni határozták. Ezen beszéd után Wladár János főesperes úr évi jelentését olvasta fel, melyből kitűnt, hogy az egyes egyházak és felekezeti iskolák úgy anyagilag mint szellemileg haladtak. A lefolyt évben is nagy azon áldozó hívek száma, kik főleg a tanügyre s a hazafias nevelésre bőven adakoztak.

Ezen jelentés után Wladár János főesperes, Bartholomeidesz Gyula alesperes beadták lemondásukat, mert a 8 évi megbízatás ez évben telt le. Wladár János 6 évig viselte a terhes főesperesi tisztséget, s most kijelenté, hogy az egyházi tisztviselőstől végleg visszavonul. Bartholomeidesz Gyula 30 éve folyvást tisztviselője volt az esperességek, ezen beszéd munkálkodás után megpihenni szeretne, azért lemondását azon kérelem adta be, hogy a legközelebbi választásokkor reá ne reflektáljanak. Wladár Miksa főjegyző a többi tisztviselők nevében is megköszönve a bizalmat, állásáról lemondott. Elhatározatott, hogy a választások szept. hó 15-ig megejtessenek, s a szavazatlapok a jelzett időig a szavazatszedő bizottsághoz beterveztessenek. A szavazatszedő bizottság elnökéül Dessewffy Otto, tagjaiul: Wladár Miksa, Szalujka Mihály, Maróthy Emil és Osztrocska Lajos választattak meg. Az esperességi közgyűlés határozatalt mihelyt a jegyzőkönyv elkészült Wladár Miksa főjegyző úr lesz szíves velünk röviden közleni; miért is, most csupán egy két tárgyról akarjuk még tudósítani t. olvasóinkat. Ezek között felhozzuk Mikulás Dániel b. gyarmati tanító lemondási ügyét. Tudvalevőleg Mikulás Dániel, noha tanító állásáról, azáltal, mert a kiszabott feltételt nem teljesíté, lemondott az egyház azon időkölt határozatát, mely lemondását tudomásul vette, s melyhez képest az egyházi javadalmazástól megfosztatott, felebbezte az esperességhöz. Az esperesség, tekintve a vizsgálatból is kiderült ténykörülményekre, az egyház határozatát tudomásul vette s Mikulás úr felebbezését elvette. E szerint a b. gyarmati egyház most azon helyzetben van, hogy elemi iskoláját valahára berendezheti. Legelőnkébb eszmecserét keltett a maskovai papválasztási ügy. E tárgybán Bartholomeidesz Gyula alesperes, mint aki ez odiosas és unicum ügy ártatlan bűnbakjának tekinthető, előadta az egész dolgot úgy, amint az megtörtént. Minthogy az itt követett eljárás annak idején eléggé meg volt szellőztetve; térbány miatt csak a következőket tartjuk közlendőnek.

Maga az ügy, nehogy általa valamely veszedelmes praecedens állítsanak fel, minden papot nagyon is érdekelt. Nem csoda tehát, hogy a kevésbé fontos ügyek tárgyalásakor szót szelődí lelkészek, csakhamar össze-gyűlekeztek s megtömlék a termet. Első szónokul fel volt jegyezve Bunsell János a szerencsétlenül járt, lelkész János atya, ez írásba fegylt beszédét, akarta felolvasni, minthogy azonban érdekelt fél, tőle a beszéd félig meddig megvonatott. Talpra esett és kerekded szónoklatot Holles Danó Geduly E. Ferencz és Wladár Viktor mondtak a választás ellen, melyet, mint törvénytelen, megsemmisíteni kértek. Wladár Viktor határozati javaslatot is terjesztett be, mely lényegileg a hozott határozat alapján szolgált, csak formájában idomítottat. Hozzá szoltak még Kövy Tivadar Pajor István, ez utóbbi a választás mellett. A debattának aztán Veres Pál azzal óhajtott véget vetni, hogy az általa formulázott javaslatot felolvasván, azt határozatilag kimondatni kérte. „Nem fogadjuk el” lön a válasz; ekkor már a kedélyeken bizonyos izgatottság volt észrevehető; mit Veres Pál azzal kívánt mérsékelni, hogy eljárását, mely ezen és más ügyben vesérli, bizalmi kérdés gyanánt veté fel. A bizalom megszavaztatott, de ekkor már előre haladt volt az idő, Veres Pál felügyelő úr a gyűlést feloszlata s jelenté, hogy a tárgy d. u. vétetik fel. (A jelen voltak nagy része a Mezey Ignácznál rendezett Veres Pál felügyelő úrnak ebédjén, szíves vendége volt.) Az ebéd elénk volt Wladár Miksa főjegyző az esp. felügyelőt köszönté fel, mint olyat, ki majdnem 14 szándóta esperességet a legodaadóbb áldozatkészséggel s tapintattal kormányozta, a elteti mint az esp. felügyelőjét haláláig. Wladár Viktor elteti az esperesség bőle táncadóját és kedvencét Dessewffy Ottót, Veres Pál a főesperest és az egész tisztelet, Szalujka Mihály Plachy Tamást és Gyulát, Simkó Frigyes Hanzély Lászlót és Mártont stb. Délután ismét felvételte az ügy, s az újból szerkesztett javaslat, hosszabb vajadás után elő-

radtatott. E szerint a papválasztás mint idő előtti nem helyeseltetik, a megválasztott lelkész utódlási joggal, addig, míg szakértő orvosi vélemény szerint Banskó Kálmán gyógyíthatatlannak nem nyilvánítatik, az eszperességi consistorium nyugdíjaztatását el nem határozza, mint paphelyettes a papi jövedelem 50 százalóját kapja.

A jövedelem csökkentésére Pekár János tamasi lelkész úr kéri ki. A közgyűlés egyébként múltóságtalosan folyt le. A közgyűlésen a világiak közül részt vettek az említettek kivül Dessewffy Otto, kiminon kérdést a legügyesebbek végig kísért, Plachy Tamás, Kövy Tivadar, Hanzely László, Búsak Ádám, Weisenbach, Illés Ödön, Ujhelyi Boldizsár, Plachy Gyula, Hanzely Márton és még többen, kik a protestans önkormányzatnak meglehetősen barátai. A közgyűlés este 7 óra felé ért véget.

„A szócseény vidéki gazdasági egyesület” második vándor kirándulása a hó 29-én Szócseényben Ruszinkó Antal úr bérbirtokán fog megtartatni.

Ezen kirándulás a legérdekesebb időszakban közvetlenül az aratás előtt fog megtörténni. — Kíváncsok, hogy az egyesületi tag urak tömörülve pártolják ezen életrevaló intézményt, jelszavunk: „tanulni és oktatni.”

Ruszinkó Antal,
egyesületi titkár.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok”

1880-ik évfolyamának 2-ik felére.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Egy negyedre 1 „ 50 kr.
Egy hónapra — „ 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz czímezve, — legcélszerűbben postautalvánnyal — a nyomtatandó példányok a pontos ártéküldés tekintetéből, mielőbb beküldendők.

Kék László,
kiadó és felelős szerkesztő.

Horváth Danó,
fel. szerk.

Hírek

Hymen. Bozó Pál volt országos képviselő, megye bizottsági tag és a közigazgatási bizottság egyik derék tagja f. hó 28-án vezeti oltárhoz Turák Teréziát Szirákön. Hosszú örömköket kívánunk a boldog házasságnak.

Személyi hírek. Komjáthy Anselm főjegyző úr Pajor István árvaszéki elnök úr f. hó 24-én Egerbe utaztak; honnan a párti fűdőt is meglátogatták. — Kövy Tivadar derék főparancsnokunk egészsége restorálása végett Haliba utazott, Dr Baintner Ferenc megyei orvos úr pedig Baintner Ottó fiával Karlsbadba mentek. A főorvost Dr. Felsenburg Ferencz kerületi o. vos helyettesíti.

Szirákön, mint halljuk, a b. gyarmati dalegyesület is fel akarják hívni arra, hogy a jótékonycéltú hangversenyen közreműködjék.

A polgári iskola vizsgái a hét folytán tartattak meg, mind az öt osztályból. Habár a vizsgálatokon rögtönzött kérdésekből és feleletekből az elért sikerre nem lehet teljesen következtetni, mégis a vizsgákból ítélve, constátálhatjuk, hogy az iskola vezetésében és a tananyag feldolgozásában a múlt évekhez képest lényegesen haladás volt észrevehető. Az osztálytanárok versenyestek egymással a ezen verseny nemes és mind végig kitartó volt. Elismerés nekik nehéz pályájukon! Ha mégis itt ott hiányok merültek fel, melyek inkább az adott viszonyok, mint a tanároknak tulajdoníthatók, azok egy két év alatt helyre lesznek utvo a biztosan állíthatjuk, hogy polgári iskolánk céljának rövid idő alatt teljesen megfog fololni. Egyes észrevételeinket adandó alkalomra fentartjuk. A polgári iskola első leány osztályának zárvizsgálata f. hó 23-án az ép számú nőközség és tanügybarát előtt tartatott meg. Meglepett azon eredmény, mit egy osztály vezetője mellett utólagos érni, megaboz, hogyha az osztályt oly szellemes és képzettségű vezető, mint Bánhidy Mariska k. a. Erről a karca kis tanárnőről, valjuk meg őszintén — alig vártunk valamit. És ime, örömdetesen családostunk. Mert hisz Bánhidy Mariska klasszony otthon van a női munkáktól fogva — a magyar német és francia nyelvben, — a számtantól fogva a költészetig minden tantárgyban; kérdéseit nem könyvből, de fejből, világosan és szépen adja fel a növendékeknek. Ezen alapos tanítást a az által elért eredményt a polgári leány iskola biztos zálogátul kell regisztrálnunk. A vizsga végén Papp László gondnok úr meleg szavakban adott kifejezést azon meglegedésnek, mely a vizsga után a megjelent szülők arczairól édesem mosolygot le.

Az állami elemi iskola zárvizsgálata a hét folytán tartattak meg oly sikerrel, mely csak egy jól szervezett iskolától várható. Itt is haladás és erősbülés volt tapasztalható mindenben. A szülők a tanárok tanításával, a gyermekek tanulásával teljesen meg voltak elégedve. Steiner Gábor igazgató tanár úr ügybuzgó és erélyes vezetője által ez iskola hova tovább felvirágozhat lesz. Az alapnevelő Zelenka János tanár úr, az első osztályban meglepő eredményt mutatott fel. Ezen osztályban a kis növendékek alaposan olvasnak, írnak és számolnak. (Az előtt ezt 4 évig tanulták.) Hager és Wágner tanár urak szintén iparkodtak megfelelni szép bízatauknak.

A róm. kath. elemi iskola vizsgáiról szóló jelentés lapunk jövő számában fog közöltetni.

Névnep. A múlt héten N.-Kürtösön kedélyes névcsatély volt Sebastiani Adolf urnál. A jó házifogadának az egész falu intelligens közönsége (még a jó Zeitkovskyné asszony is, szívesen látott vendége volt. A környékről pedig szintén számosan sereglettek a szép óri kastélyba, mely soká — soká csakva volt az emberek előtt. A nagy vacsora után mindenki meglepett az urasági kasznár által a parkban ügyesen készített transparent, mely kivilágítva tartalmazta: Éljen Sebastiani Adolf úr! A mulatság szép toasztok, és táncz mellett a reggeli órákig tartott.

A helybeli ipariskola gondnoksága az anyagi szükségletekben szenvedő ipariskola javára legközelebb érdei kirándulást rendez táncmulatsággal összekötve a podluzányi erdőben. E kirándulás jul 25-ére tervezetik. A rendező bizottságba beválasztottak: elnökül Karlik János, kit az ipariskola létesítőjének tekinthetjük, — tagokul: Aninger László, Filler Lajos, Guttman István, Gyotvai János, Horváth Danó, Irsinyecz József Kommerell Gyula, Makkay Sándor, Milován János, Molnár Ferencz, Mutnyánszky György, Papp László, Pányik András, Rády István, Trajbár János és Wolf Adolf. Az ipariskola rövid létezése alatt is szép eredményt mutat fel az ügybuzgó tanár urak vezetés alatt, kik mondhatni ingyen teljesítik a tanítás nehéz feladatát. Nagyon kíváncsok, hogy ez iskola a város közönsége által külföldi pártoltassék.

A kórházban megfigyelés alatt áll egy Pranda Györgyné nevezetű asszony, kinek örültségi rohamai eskóros állapotából fejlődtek ki. A szerencsétlen asszony világos időközökben térje hűtlen szerelméről és aljas bánásmódjáról panaszkodik a főleg azt fájjalja, hogy férje őt valami Terényiné miatt egészen elhanyagolta. A helybeli kórház sem a megfigyelésre, annál kevésbé a gyógykezelésre alkalmas nem lévén, Felsenburg Ferencz orvos úr kimerítő véleménye folytán kérelmezte, hogy a szerencsétlen asszony az országos tőbelyében helyeztessék el. — Vajha tessék volna Komjáthy Anselm úrnak a megyei kórházra vonatkozó javaslata? De hol is akadt meg ezen javaslat?

A „Budapest” nagyon rossz forrásból merítette azon közleményét, mely ami pénzügyőri hivatalunkat törekszik közönsége előtt becsületében és hivatásának tisztessége teljesítésében compromittálni. Ugyanis oly váddal tünteti fel a hivatalt a czimzett lap egyik munkatársa, mintha a mi pénzügyőrcink a dobány termelők által megvesztegetetnének, s hogy az érdekelt közönséggel, főleg a papokkal, együtt trafikálnának. A ki ismeri Ambrózy Gyula pénzügyőri biztos urat, az bizonyára kohlománynak fogja tartani az oly nemű hírlapi megtámadást, mely egy jó és erélyes vezető kére bízott hivatal becsületének könnyelműen nekiront. Mint halljuk Ambrózy Gyula úr a „Budapest” ellen sajtópert indit.

Dérier János n. lami lelkész úr szerkesztőségünkkel megjelent, és igazolta magát. T. i. lapunk máj. 2-ki számában azzal terheltetett, hogy kerületében némely tanítónak egyenesen megtiltotta a magyar nyelv tanítását. Az illető lelkész és tanítók adott nyilatkozataiból kitűnt, hogy Dérier János úr nem csak hogy nem tiltotta be a magyar nyelv tanítását, hanem mint (Henriczi lelkész úr nyilatkozatában foglaltatik), Dérier úr a magyar nyelv terjesztésére káros hatással nem volt. Több nyilatkozat azt is mondja, hogy Dérier János úr egy némely tanítónak utasítást adott, hogy a magyar nyelvet miként tanítsa? De Dérier János úr többet is tett; az esperességekhez folyamodott, hogy ez iskolát magyar tankönyvekkel lássa el. Ily tényekkel szemben a máj. 2-ki cikket, kohlománynak tartjuk, sőt oly rágalomnak, mely a megírt hazafiasra is lankasztólag hathat. Midőn a fentebbieket bonfsni örömmel toaszuk közzé, egyzersmind kívánjuk, vajha soha se lenne alkalmunk Dérier János úr hazafiaságát még csak kétségbe is vonnunk!

Andrácsy Gyula törvényszéki bíró úr lakásán B. Gyarmaton (Magtár utca Ujhelyi-féle ház) házi butorok (egy igen jó varrógép is) továbbá konyha eszközök jutányosan megvehetők.

Halálozás. Csörföly István 26 éves fiatal ember B. Gyarmaton f. hó 22-én végelgyongyultásban elhalálozott. Az emberbaráti könyörület kísérté sírjál az elhagyott ifjút, ki B. Gyarmaton egy szép és közkedvelt

ségű család ivadóka volt. Az engedelmesség anyaga lebegjen sírja felett!

Baleset. Bakón f. hó 24-én egy Konyál Pál nevű 10 éves fiúcska felmászott Papp István ottani földhártokeos igen magas oper fájára, s epert rázott. Azonban az ág, melyen állt, letörtött, s a kis fiúcska a magasságból az ággal együtt a földre esett oly szerencsétlenül, hogy jobb keze középső és első csuklója egészen kifízamult, s a szalagok, melyek a csuklókat összetartják elszakadtak. A gyermek anyja elájalt, s az apa keserves jajgatások között hozta a fiút a b. gyarmati kórházba, hol a szerencsétlen gyermek kezét Dr. Felsenburg Ferencz kerületi orvos úr ügyesen igazította vissza.

A szélyi fűrdő megnyitott! Örömmel értesítjük a hírről olvasó közönségünket, mely már türelmetlenül várta, mikor lesznek befejezve az áldozatkész grófnő által fogadtatba vett ujítások. A fűrdőt Torbicza János bérleté ki. Az uradalom soha se bízta volna jobb kezekre ezen kitűnő gyógyhatású fűrdőt. Meg vagyunk győződve, hogy azt Torbicza János rövid idő alatt teljes teljessé fogja berendezni.

Lang-Hunmer Franceszka asszony kitűnő nő. nőveldejében a zárvizágak július hó 5-én fognak megtartatni.

A vásár B. Gyarmaton folyó hó 21 és 22-én igen csekély volt, mint az aratást megelőző vásárok szoktak lenni. A környékről csak igen kevesen sereglettek össze, s így a kínálat túlhaladta a keresletet. A szarvasmarha, ló és sertés olcsón kelt, általában pedig az árú cikkek lezállított áron voltak vásárolhatók. A kereskedésekben is hiányzott az a pezsgő forgalom, mit földes uraink szoktak csinálni. A szép remények földes urainkat otthon tartják.

Színészet. Színészeink bácsáznak, már volt utólsó előtti utólsó a közönségünkre még 3 előadás. A „Polleskel Notárius” volt azon előadás, mely a társulat nem igen hitelgő multját berekeszti. — A „falusiak” volt az első előadás, mely a társulatnak szebb jövőjét biztosította volna, ha ezzel kezdik az előadásokat. Igaz, hogy Szigetthynek ez a jó magyarszámú vigjátéka magától játszik, mert minden jelenete tele van szellemmel; de a játszó személyektől függ leginkább a siker, mely bármely darabnál utólrhető, ha a szereplők megértik szerepeiket. Ez volt az egyedüli előadás, melyet igazán sikerültnek constátálhatunk. Győrfyné (Óvári) nében, oly szépen, oly gyakorlatlalt játszott, hogy mindenkinél tetszést megnyerte. Kövyné (Irma) szerepében tehetséget mutatott, olyat, mely egy kis tanulmány után érvényesülhet a deszkákon. Hubay (Óvári) folyvást élénken mutatta be a jó magyar földesurat a Játéka mindvégig feszültségben tartotta a közönséget, kár, hogy az emelkedett helyeket nem mérte a darab szelleméhez. Halina mellett azonban Hollósy elbukott, mert az alaphangot nem tartotta meg, s oly rosszul alakított, hogy csupán az ő játéka vált az előadás kisebb hátrányára. [Ez a Hollósy különben a színpadon az u. n. tömördek ember, aki mindent játszik, persze rosszul. Ma játszik „Borzáné Marcsáját”, kedden távoznak városunkból, hogy Rimaszombatba juthassanak. István vezérleje a társulatot!

Hendikivüli előadás. Hubay úr szintárul az helybeli ipariskola javára még egy előadást tart holnap f. hó 28-án. Előadják a „Tündér ujjak” című kiűnő francia vigjátékot. Felhívjuk erre a közönség pártoló figyelmét.

Nógrádmegyei hivatalos értesítő.

KÖRRENDELETEK.

A folytonosan és felhalmozottan érkezett leletek, melyek a bélyegtelenül vagy szabálytalanul használt marhalevelek után felvételnek s bírságolás végett ide küldetnek, azon fellevekre indítottak, hogy a községi előjárók soha sem tartanak kellő késztetben marhaleveleket, noha ennek eszközölése az állam által nyitott hitellel nagyon is megkönnyítettett, mindazonáltal sem ezt igénybe nem veszik sem pedig kézpénzen beszerzett marhaleveleket kellő mennyiségben nem tartanak s ez által a közönséget kénytelenek szabálytalan és bélyegtelen marhalevelekkel ellátva a pénzügyőri közegek zaklatásainak kitenni s feles bírságolásokkal terhelni.

Utasítatnak ennél fogva a községek előjárói, hogy magukat akár az állam által felszólított hitel igénybevétele, akár pedig kézpénzen beszerzés mellett, de mindenesetre kötelesek kellő mennyiségben marhaleveleket késztetben tartani, s ha netalan ez indokból valaki leletetnek, a törvény értelmében kiszabandó bírság nem a használó, de a kiállító előjáróságot terhelendi, mire nézve egy a helybeli mint a fentebb pénzügyőrség felkérendő, hogy a lelet felvétele alkalmával a helyegyéltűli használat indokát a leletbe felvételek.

Madách Károly,
alispán h. elnök.

Nógrádmegye bizottságának B. Gyarmaton 1879 decemberhó 11 napján tartott rendes közgyűlésen 71 sz. a. alkotott szabályrendelet.

A phyloxera vastratrix szőlőpusztító rovar elleni óvintézkedések tárgyában:

1. Tekintettel azon nagy veszélyre, mely a szőlő pusztító phyloxerának az ország több virágzó szőlőtermő vidékeire történt fellépése folytán a megye területén szőlőültetvényeit fenyegeti; a veszély becsümpészésének kora megakadályozása, jelenkezése esetében pedig gyökere kiirtása végett fogantatandó intézkedések, utóbbiak sikeres és lehetőleg gyors végrehajtásának eszközbeszámoló tekintetéből Nógrádmegye székhelyén az alispán elnöksége alatt egy központi phyloxera bizottság alakítottatik.

2. A központi phyloxera bizottság a megye közgazdasági bizottságának időszakos jelentéseket tesz a szőlőültetvények károsítása tárgyában kibocsátandó rendeletek a központi bizottság végzési alakjában adatnak ki.

3. A központi bizottság megalkulásától a járási tisztviselők (szolgabírák, Losoncz város polgármestere) és tanácsaival egyidejűleg utasítanak, hogy minden szőlőültetvényben, hol szőlőültetvények léteznek, központi phyloxera bizottság név alatt albizottságokat alakítsanak a járási bizottság eredményéről jelentést tegyenek a központi bizottság elnökének.

4. A központi albizottságok a járási közigazgatási hivatalok közvetítésével a központi bizottságtól nyert utasításaitak vizsgálatát a központi bizottságok a szolgabírákhoz, utóbbiak pedig a központi bizottsághoz terjesztik jelentéseiket.

5. A szőlő és gyökere szőlővesztőknek gyümölcsfa fájának, szőlőleveleknek, mindenféle csemetéknek forgalmára nézve legalább 2 évi időtartamra (mely a mutatók szűkebb képest meghosszabbítható) szoros határát rendelik el a szőlőfogyatkozást okozó tárgyak bármelyikét a megye területére behozni úgy szintén egy kőszőlőből a másikba átvinni szigorúan megtiltatik.

6. A központi bizottság által életbe léptetett rendszabályok megtartása felett a törvényhatósági tisztviselők nemkülönben a központi elöljárók szigorúan kötelek a tapasztalt áthágás vagy a veszélynek valószínűsítésének esetében az illető járási szolgabírák azonnal jelentést tenni tartoznak, kiknek is mint a felmerült ügy illetékes első fokú hatóságának azt azonnal tárgyalás alá venni s az első fokú határozatot hozni kötelekben áll, melyben egyszerűen a kifejezésekkel a képest a marasztalási bírságösszeg iránt is döntenie kell.

7. A kibocsátott rendszabályok áthágói az elkövetett vétség nagyságához képest 100 forintól 1000 forintig terjedő bírsággal büntethetők, esetleg minden vagyonukkal felelősséggel tehető, mely bírságösszeg egyharmadrészen a jelentést tevő egyharmadrészen a behatározás által veszélyeztetett község egyharmada pedig a megyei törvényhatóság között osztatik fel.

Ujabb közhírre tétele azon megbízás mellett rendelik el, hogy a központi elöljáróknak kötelességük jelentik ezen szabályrendelet megtartása felett a legmagasabbban érkező és minden mulasztásból eredő károkat úgy személyekkel mint összes vagyonukkal felelősséggel tétetik.

Kiadta

BALOGHY GYULA

a phyloxera központi bizottság jegyzője.

Szeged, Pécs és Temevár sz. kir. városok területén a házhoz kereskedelem betiltatott.

Földmivelés, ipar és kereskedelemügyi min. királyi minister 11068 sz. a. Kormányrendelet valamenyi törvényhatóságnak

Az osztrák tartományokra nézve érvényes, f. évi febr. 29-ig 85 sz. a. kelt a ragályos állati járványok elhárítására vonatkozó törvény 4-ik §-a elrendeli, hogy ezen tartományokban károsítsák, lovak, szamarak, öszvérek és sertések csak szabályszerű marhalevel mellett bocsáthatók be. A károsítókra és lovakra nézve hazánkban is hasonló törvény illetőleg szabályrendelet intézkedése állván fen, e rendben újabb szabályrendelet kiadása nem szükséges. A szamarak, öszvérek és sertésekre nézve azonban eddig marhalevel nélkül nem követeltetett, kivéve azon sertéseket, melyek a kórházi vasút állomáson állítottatnak az osztrák tartományokba, mert ezek részben a bevezetett vasútállomáson való megvizsgálásuk alkalmával az ottani állami állatorvos által állítottatnak ki a marhalevelek; ezen állatoknak az osztrák tartományokba való szállításkor tehát előáll azon szükség, hogy marhalevel nélkül lássanak el, mert különben a szállító tulajdonosoknak szükségtelen költségek és kellemetlenségek okozatának. Ezekből elrendelem, hogy az osztrák tartományokba továbbítandó szamarak, öszvérek és sertések szállítványok oly mintájú marhalevelekkel lássanak el, amilyen mintá az 1874 évi XX. t. cikkhez kiadott 1875 évi 1064 számú min. rendelethez van csatolva, magától értetlik, hogy az ily módon használt marhalevelek nem egyes darabokról, hanem egész állományokról is kiállíthatók, csak hogy a marhalevelben az állatok darabjainak száma, azok valóban ismertető jelei világosan kitűnjenek és egyáltalában a marhalevel minden rovata helyein kitűnjenek, nemkülönben az ily marhaleveleknek minden esetben a magyar leírás mellett ezen szöveg német fordításával is el kell látva lenni, megjegyzem még hogy az alatt álló miniszteriumban darabonként egy (1) krajczért megvásárolhatók és a törvényhatóságoknak ehhez feltételekhez az esedékes összeg előlege befizetése vagy utólagos befizetése mellett megfogtak küldetni. Végre megjegyzem, miszerint megengedem, hogy a törvényhatóság a szükséges marhalevelek beszerzése árának fedezésére, nemkülönben a marhalevelek kiállításáért az érdekeltektől mérsékelt díjat szedhetnek be. Kelt Budapest, 1880 évi május hó 21. B. Kemény a. k.

Mintán legújabbban a tanítónőképző növendékek felvétele idején a leányok tekintetét nézve arra, hogy tanítónőkké kívánának lenni oly tömegesen jönnek a tanítónőképzőbe, hogy a felvételi vizsgálatoknál az igazgató tanácsok szertelenül megterhelteknek, más felől a szülők leányaik elutasítása miatt kedvetlenül érintettek és szükségtelen költséggel terheltnek, anélkül hogy a nagyműveltség vallás és közoktatásügyi miniszterium rendeletéből köztudomásra hozatik, hogy mostantól fogva az állami tanítónőképzőbe az eddigi számokhoz képest még kevesebb számú és csak oly növendékek vétettek fel, kik a kitűnő képzési pályájuk bevégeztével egyedül csak tanítónők kívánának lenni s azon a pályán maradni.

Minek folytán mindazok, kik a tanítónői pályára lépni a azon állandóan megmaradni komolyan elszánták magukat, bármely tanítónőképzőben leendő felvétel végett, még oly meggyökös is, hol efféle képződék nincsenek, folyamodványaikat mindig június első napjáig a megyebeli tanfelügyelőhöz tartoznak benyújtani s azt az illető, határozottan megnevezendő tanítónőképzőbe igazgatóságához által tenni, kizárólag a megyei tanfelügyelő lez hivatva: meggyeztetve, hogy tanítónőképzőben leendő felvétel végett július első napján túl benyújtott folyamodványok el nem fogadhatók. Kelt B.Gyarmaton 1880 június 14

Ebeczky Emil

k. tan. s nógrádmegyei tanfelügyelő.

ÁRVERÉSI HIRDETÉSEK.

A megye részére szükséges 140 köbméter tűzifa szállítására ajánkozás véghatáridőül f. é. július 6-ik napját tűzöm ki. Madách alispán.

Szécsény városában fényűzési adó és illetékbe lefoglalt; kocsi, sertés, tehén és egyéb ingóságokra 3 ik árverés folyó év június 28-án fog megtartatni, miről a venni szándékozók értesítettek.

Eged Péter és Eged Imre pilinyi lakosoknál a dóba lefoglalt a pilinyi 27 sz. t. j. k. 1. sorszám alap nélküli lakházon az összes épületen lévő anyag, továbbá kő és válykok folyó é. július 12 én árverés útján eladatik.

Vasváry községnek mintegy hat kazás rétye, ennek f. é. szára és sarja termése f. é. június 23-án d. e. 8 órakor nyilvános árverés útján eladatik, a vétel ár az árverés bekezdésénél azonnal lefizetendő.

Néhai Bencsik József hagyatékát képező s a d. j. 158 sz. a. t. j. k. 1. sorszám ingatlan és az eddig egyenlő volt urb. község és szellőház f. é. július 13-án d. u. 3 órakor fog a község házánál nyilvános árverés útján, Nógrádmegye árvaszékeinek 5146—5179 sz. végzése folytán eladatik, az árverés egyéb feltételei az árverést megelőzőleg fognak közzé tétetni.

A Bussa—Szakal közti közlekedési útvonalon 4 darab hid építése szükséges, mely hiányt pótlását a losonci szolgabíró árlejtés útján vállalkozónak kiadni szándékozik, — melynek folytán július 6-én Bussa helységében d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árlejtésre a vállalkozni kívánók meghívottak, az árlejtés megkezdése előtt a feltételek és költségvetés megtekinthető, valamint azt megelőző napokban a losonci szolgabírói hivatalnál.

HASZONBÉRLETI HIRDETMÉNYEK.

Losoncz r. t. város tulajdonát képező ugynevezett „szőlőhegy” négyrésztbe osztva, 25—40 holdas nagy tagban, mint szántóföld fog f. é. october 1-től számított hat egymást követő évre f. é. június 26-án reggeli 9 órakor a helyszínen tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adni, bántépen: 20—30 ft. a többi feltételek a városi jegyzői irodában naponként megtekinthetők.

Nyiltér.*)

Ezennel kijelentem, hogy Siateczky Turibius feladati lakos és nyugalmazott dzsidás kapitány által tölem e hó 24-én esti 8 és fél óra tájban Felső Sápon erőszakkal kicsikart azon nyilatkozatot, hogy őt a rajtam elkövetett erőszakoskodásért — melynek részletezését magamnak más utra sentarom — feljelenteni nem fogom, ezennel visszavonom; s azt an. áll. is inkább nem minnek nyilvánítom, mert a nyilatkozat Siateczky által — mint utóbb tudomásomra jött — meghamisított; mennyiben én azt sajátkezűleg írtam ugyan, de alá nem írtam

Nem akarok hosszas lenni, és az említett kapitánynak viselt dolgot ex tunc bemutatni, hanem egyedül azt megjegyezni, hogy az említett nyilatkozat írására az ajtómon előttem történt elzárásával — valamint a reám szegített török kikerülésétől kényszerítettem, s midőn ezt mindenek dacára is aláírni vonakodtam, — nevem általa íratott oda, — a miért is a hamisításnak, és több másnak törvényes uton való megtorolását magamnak fennhagyom.

B.Gyarmaton 1880 június 26-án

Herczfeld József.

*) E rovathoz közlőtekért Kiemelés a Szerk.

Piaci árak B.Gyarmaton.

1880. évi június 21-én.

Egy máter mással:

Tisztabuza 11 frt kr. — 11 frt 20 kr.
Rozs . . . 10 frt 40 kr. — 10 frt 60 kr.
Árpa . . . 9 frt 80 kr. — 9 frt 80 kr.
Zab . . . 8 frt 60 kr. — 8 frt 80 kr.
Kukoricza 9 frt — kr. — 9 frt — kr.

Jegyzette: Székely János.

Felelős szerkesztő

Horváth Danó.

HIRDETÉSEK.

Bérleti hirdetmény.

B.Gyarmat városát illető 4. fél éves bormérési jog gyakorlata f. é. szeptember 29-től kezdődő 3 egymást követő évre ez évi július 6-án délelőtt 10 órakor a város tanácstermében tartandó nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

B.Gyarmaton, 1880. június 18.

Búrlyuz Mihály,
v. bíró.

Hirdetmény.

B. Gyarmat az Uri utcában 638. és a Szügyi utcában 593. sz. alatti házak, továbbá egy 3 holdnyi nagy kert, 3 darab különféle nagyságú fundus (l. bérés) és a Fehérbegy alatt a legjobb helyen lévő nagy pincze szabad kézből eladó. Értekezhetni a tulajdonos úrv. Bozda Mihálynéval.

Haszonbéri hirdetmény.

Egy 582 holdból álló nógrádmegyei Lőcs községben fekvő tagosított birtok 1880. évi január 1-től kezdve 10 évre haszonbérbe adandó. A haszonbérleti díjat, szántott földet és gazdasági felszereléseket a meglévő marhaállománnyal és gazdasági épületekkel vesz át, tartozik azonban megfelelő óvadékot letenni. Közlekedési felvilágosításokat adnak, Baross Árpád Varsányban u. p. Szécsény és báró Rozsner Ervin jogtanár Nagyváradon.

Árverési hirdetmény.

Mellyel közhírré tétetik, hogy a tekintetes ipolyági kir. törvényszéknek 1880-ik május 26-án 4226-ik sz. a. kelt végzése folytán ifju Farkas Istvánnak a felső-paloitai 99-ik számú telekjegyzőkönyben f. 1—6 sorszámok alatt bejegyzett rét s erdőből álló és 3071 frtra becsült ingatlanai, és a közép-paloitai 197-ik számú telekjegyzőkönyvben f. 2—6 sorszámok alatt bejegyzett, rét s erdőből álló és 2524 frtra becsült fekvőségei f. é. június 24-én és pedig a felső-paloitai ingatlanokra Felső-Paloitán d. e. 10 órakor a közép-paloitai ingatlanokra Közép-Paloitán délután 3 órakor tartandó 11-ik árverésen becsáron alul is elfognak adatni. — Bántépen fejében 10 % -ját készpénzben vagy állampapírban, a vételár pedig 90 nap alatt lesz lefizetendő.

Hedervary Antal,

a végrehajtó fél ügyvéde.

Hirdetés.

A magyar francia biztosító részvénytársaság Budapest.

Következtesen azon elvünkhez, hogy a biztosító közönséget a biztosítás minden ágában a legnagyobb kedvezményekben részesítsük, a szakmák termény és takarmánykészletek tűzbiztosítási díjját is oly alacsonyra szabtuk, minőket eddig egyetlen hasonló biztosító nem nyújtott társaság sem engedélyezett.

Kiváló súlyt fektetvén azonban az igazgatóság a hazai nagy és középirtokosok megnyerésére, hogy a célt annál inkább elérhesse, felhatalmazott engem a már a nélkül is igen alacsony díjtételeinkből jelentékeny leengedéseket tenni.

Azon reményben, hogy a n. é. közönség a máris oly nagy bizalomnak örvendő társaságot eddigi bizalmával továbbá is megajándékozza, és biztosítási ajánlataival engem mielőbb szerencséseltetend, maradtam kiváló tisztelettel

A Magyar-francia biztosító részvénytársaság igazgatója:

Felsenburg Henrik:

3-2

Egy kijátszott,

de jókarban lévő szárny zongora és egy pianino szabadkézből eladatik, B. Gyarmaton, magtár utca 95 szám alatt.

3-1

Meiszner Ede

ezelőtt Szutróly J. P. özvegye vaskereskedésben Vácson egy tanuló felvétetik bővebben értekezhetni az üzlet tulajdonosnál.